

## PLAN EN EFFECT

Deze week was ik in Londen. Minder dan een uurtje vliegen, maar toch een heel andere wereld. Britse zakelijkheid tegenover Nederlandse consensus. Niet altijd beter, wel leerzaam.

Balkenende en Bos praten alweer een paar weken over hun plannen voor de toekomst. Het lijkt wel alsof alles voor de komende vier jaar dichtgetimmerd moet worden. Ondertussen draait de wereld door en zijn de plannen verouderd voordat ze op papier staan. Waar is het A4-tje dat Balkenende vorige keer beloofd had? Geef mij dan maar de daadkracht van Blair.

Rekeningrijden is ook zo'n onderwerp waar we hier al lang over praten. In Londen wordt het maandag werkelijkheid. Iedereen die tussen 7 uur 's ochtends en half 7 's avonds in het centrum van de stad wil autorijden moet £5 (€ 7.50) betalen. Het doel is het autoverkeer met 10-15 procent terug te dringen en de vertragingen met 20-30 procent. Actie is inderdaad nodig, de auto's komen nu niet sneller vooruit dan de paardenkoetsen 100 jaar geleden.

Naar verwachting zal het rekeningrijden jaarlijks € 200 miljoen opleveren, geld dat in verbetering van de infrastructuur geïnvesteerd zal worden. Dat geld kan goed gebruikt worden, de metro is sterk verouderd en in de spits overvol; reizen is dan geen pretje. In Nederland is het nog net niet zo slecht als in het VK, maar ook hier zou het openbaar vervoer een injectie kunnen gebruiken. Rekeningrijden is daarom ook hier een goed idee.

Een ander idee dat uit Engeland is over komen waaien is "publiek private samenwerking", waarbij de overheid en het bedrijfsleven samenwerken om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. De plannen beloven altijd efficiëntiewinsten en klinken mooi, maar de praktijk is anders. Recent onderzocht de Rekenkamer de effecten van PPS, maar positieve effecten kon zij niet vinden.

Twee andere rapporten die de Rekenkamer deze week publiceerde laten zien dat de overheid, in plaats van plannen te maken, beter aan beleidsmeting en effectenanalyse kan doen. Zonder meten geen weten en zonder kennis heeft het maken van plannen immers geen zin.

Armoede en veiligheid zijn twee beleidsterreinen waar voorgaande kabinetten met geld gesmeten hebben. De Rekenkamer stelt vast dat het allemaal een rommeltje is. Wat het effect is van de bijna € 5 miljard die jaarlijks aan armoedebestrijding besteed wordt, is niet vast te stellen. Of de € 11,5 miljard die voor de periode 1999-2004 voor grote stedenbeleid is uitgetrokken effectief zal zijn is tevens niet vast te stellen. Het is, zo stelt de Rekenkamer, niet duidelijk of de miljardeninvesteringen in de politie tot meer veiligheid geleid hebben. Wel is duidelijk dat een agent slechts de helft van zijn tijd echt werkt.

In plaats van uit deze cijfers lessen te trekken, maken wij in Nederland liever plannen voor de toekomst. Ons Centraal Planbureau maakte er deze week twee bekend: de overheid hoeft niet snel haar schuld af te lossen, maar ze moet bedrijven die in oligopolistische markten mooie winsten maken wel effectief aanpakken.

Een planbureau kent men in Engeland niet. Dat een instelling die de overheid aanmoedigt er een nog grotere zoot van te maken en ondernemerschap af te straffen hier nog enig gezag geniet vindt men daar moeilijk te begrijpen.

Eric van Damme